

**PREZES
URZĘDU OCHRONY**

Konkurencji i Konsumentów

Delegatura w Lublinie

20-079 Lublin, ul. Dolna 3-go Maja 5
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
Fax (0-81) 532-08-26

E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia lutego 2007r.

RLU –060-73/06/MW

DECYZJA RLU nr 05/07

Na podstawie art.23 e ust.1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U.2005r. nr 244 poz.2080, zm. Dz.U. 2006 nr 15, poz.1119, Dz.U. nr 170, poz. 1217 , Nr 249 poz. 1834) oraz stosownie do art.28 ust.6 tej ustawy i §6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. nr 18 poz.172 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu,

działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania przedsiębiorcy R.W. prowadzącego działalność gospodarczą w M. polegające na zamieszczeniu w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorze umownym - „Regulaminie Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych i Dostępu do Internetu” następujących postanowień:

1. pkt. 2.6 Regulaminu: „Abonent zawiera umowę osobiście lub przez pełnomocnika, przy czym pełnomocnictwo winno być udzielone pod rygorem nieważności na piśmie, podpis mocodawcy może uwierzytelniać m.in. upoważniony pracownik Dostawcy usług”.

2. pkt. 8.1 Regulaminu: *„Brak rachunku lub innego dokumentu nie zwalnia Abonenta z obowiązku wnoszenia opłaty abonenckiej w terminie przewidzianym w Umowie”*

które to postanowienia stanowią klauzule wpisane do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art.479⁴⁵ Kodeksu Postępowania Cywilnego, co stanowi naruszenie art.23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r.o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2005r. nr 244 poz.2080, zm. Dz.U. 2006 nr 157, poz.1119, Dz.U. nr 170 poz.1217),

oraz stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 12.01.2007r.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w prowadzonym postępowaniu wyjaśniającym zebrał informacje dotyczące stosowanych przez przedsiębiorcę R.W. prowadzącego działalność gospodarczą na terenie właściwości terytorialnej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w L. wzoru Regulaminu Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych i Dostępu do Internetu pod kątem stosowania postanowień wzorca umownego, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Ocena nadesłanych materiałów przez przedsiębiorcę pod kątem ewentualnego naruszenia art.23 a ust.1 i 2 ustawy z dn. 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2005r. nr 244 poz.2080,, zm. Dz. U. nr 170 poz.1217) - zwanej dalej „ustawą”, dała podstawę do wszczęcia w dniu 12.12.2006r. postępowania administracyjnego przeciwko w/w przedsiębiorcy pod zarzutem naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, poprzez zamieszczenie w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorze Regulaminu Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych i Dostępu do Internetu postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Prezes Urzędu zakwestionował następujące zapisy :

1. pkt. 2.6 Regulaminu: *„ Abonent zawiera umowę osobiście lub przez pełnomocnika, przy czym pełnomocnictwo winno być udzielone pod rygorem nieważności na piśmie, podpis mocodawcy może uwierzytelniać m.in. upoważniony pracownik Dostawcy usług”.*

2. pkt. 8.1 Regulaminu: *„Brak rachunku lub innego dokumentu nie zwalnia Abonenta z obowiązku wnoszenia opłaty abonenckiej w terminie przewidzianym w Umowie”.*

W odpowiedzi na wszczęcie postępowania administracyjnego przedsiębiorca R.W. pismem z dnia 12.01.2007r. wyjaśnił, że zastosował się do zastrzeżeń zgłoszonych przez Prezesa UOKiK i z dniem 12.01.2007r. przeprowadził zmiany w zakwestionowanych punktach regulaminu Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych i Dostępu do Internetu. Jako dowód przeprowadzonych zmian przedstawił nowy wzór Regulaminu świadczenia usług Telekomunikacyjnych i Dostępu do Internetu w którym zakwestionowane zapisy uzyskały nowe brzmienie.

Prezes Urzędu zakończył zbieranie materiału dowodowego, o czym poinformował stronę pismem z dnia 25 stycznia 2007r. Nadto pouczył stronę o możliwości zapoznania się z aktami sprawy.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił co następuje:

R.W prowadzi działalność gospodarczą między innymi w zakresie działalności radiowej i telewizyjnej, w tym telewizji kablowej oraz pozostałej działalności telekomunikacyjnej, co wynika z Zaświadczenia o dokonaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej pod numerem xxx. Działalność ta polega na organizacji i świadczeniu usług telekomunikacyjnych tj. na świadczeniu usługi dostępu do Internetu. Stosunki pomiędzy przedsiębiorcą (Dostawca Usług) a konsumentami (Abonent) reguluje Regulamin Świadczenia Usług telekomunikacyjnych i dostępu do Internetu .

W odniesieniu do Regulaminu Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych i Dostępu do Internetu Prezes Urzędu zakwestionował następujące zapisy:

1. pkt. 2.6 Regulaminu: *„ Abonent zawiera umowę osobiście lub przez pełnomocnika, przy czym pełnomocnictwo winno być udzielone pod rygorem nieważności na piśmie, podpis mocodawcy może uwierzytelniać m.in. upoważniony pracownik Dostawcy usług”.*

2. pkt. 8.1 Regulaminu: *„Brak rachunku lub innego dokumentu nie zwalnia Abonenta z obowiązku wnoszenia opłaty abonenckiej w terminie przewidzianym w Umowie”.*

Zapisy w kwestionowanym brzmieniu stosowane były do dnia 12.01.2007r. Z tą datą R. zmienił zakwestionowane zapisy Regulaminu i wprowadził do obrotu z konsumentami zapisy w nowym brzmieniu . Zakwestionowane zapisy uzyskały treść następującą :

1.pkt. 2.6 *„Umowa zostaje zawarta w formie pisemnej. Abonent zawiera Umowę osobiście lub przez należycie umocowanego przedstawiciela. Pełnomocnictwo do reprezentowania Abonenta w zakresie zawierania Umowy winno być udzielone na piśmie.*

2. pkt. 8.1 *„ Wnoszenie Opłat Abonamentowych odbywa się za pomocą rachunków lub blankietów wpłat zamieszczonych w książeczce opłat za TV kablową i Internet”.*

Prezes Urzędu zaważył, co następuje:

Art.23 a ust.1 ustawy stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawnie działanie przedsiębiorcy. Za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art.479⁴⁵ Kodeksu Postępowania Cywilnego, naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji, godzące w zbiorowe interesy konsumentów (ust.2). Ust. 2 tego przepisu wylicza określone co do nazwy czyny, stanowiące samoistne praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, przy czym katalog ten nie jest zamknięty.

Aby doszło do naruszenia art.23 a ust.2 ustawy należy wykazać, że te działania:

- są bezprawne, przy czym bezprawność działania polega tu na stosowaniu wzorca umowy, którego treść w analogicznej postaci została już wpisana do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art.479⁴⁵ Kodeksu Postępowania Cywilnego.
- godzą w zbiorowe interesy konsumentów.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie *porządek prawny* obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określonych jako *zasady współżycia społecznego*.

Bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga kwestia, czy czyn sprawcy był zgodny czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. Źródłem tych zasad są:

- normy prawa powszechnie obowiązującego – jako reguły postępowania wyznaczone przez nakazy i zakazy wynikające z norm prawa pozytywnego, w szczególności prawa cywilnego, karnego, administracyjnego, pracy, finansowego, ustaw i aktów prawnych regulujących poszczególne dziedziny gospodarki, itp.,
- nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego (dobre obyczaje) – *Komentarz do Kodeksu Cywilnego Gerard Bieniek Lex Polonica Prima*.

O bezprawności działania decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego – uzasadnienie do I PKN 267/2001 wyrok Sądu Najwyższego Izba Administracyjna – *Lex Polonica Prima*.

Sąd Najwyższy wskazał, że o bezprawności działania można mówić wówczas, gdy nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających określone działanie. Okolicznościami tymi są:

- działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy,
- wykonywanie prawa podmiotowego,
- zgoda pokrzywdzonego,
- działanie w obronie uzasadnionego interesu (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.10.1989r. IICR 419/89 OSP 1990/11-12 poz.377*).

Zakwestionowanym działaniem przedsiębiorcy w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie jest posługiwanie się w stosunku do konsumentów – Abonentów zapisami we wzorcu umowy, którego tożsama treść została uznana przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone klauzule umowne i które wpisane zostały do Rejestru niedozwolonych klauzul umownych.

Z treści art.479⁴² KPC wynika, że Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w razie uwzględnienia powództwa o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w sentencji wyroku przytacza treść postanowień wzorca uznanych za niedozwolone i zakazuje ich stosowania. Z brzmienia art.479⁴³ KPC wynika również, że wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru, o którym mowa w art.479⁴⁵§2 KPC.

Stanowisko Prezesa Urzędu zostało poparte orzecznictwem SOKiK. Z wyroku SOKiK z dnia 25 marca 2004r. – sygn. akt. XVII AmA 51/03 wynika, że wprowadzenie przez

przedsiębiorcę do obrotu wzorca umownego zawierającego postanowienia o treści już wpisanej do rejestru klauzul abuzywnych stanowi przesłankę uznania bezprawności działania tego przedsiębiorcy, o czym stanowi art.23a ust.1 ustawy. Oznacza to, że bezprawnym jest stosowanie w obrocie z konsumentami postanowień, które zostały wpisane do rejestru, nawet jeżeli postanowienia te stosują przedsiębiorcy nie pozwani w procesie przez SOKiK na podstawie art.479³⁶⁻⁴⁵KPC. Kwestia rozszerzonej prawomocności wyroku SOKiK na podstawie którego dokonany jest wpis postanowienia do rejestru, o którym mowa w art.479⁴⁵ KPC została ostatecznie rozstrzygnięta w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006r. w sprawie o sygn. akt. III SZP 3/06. W ślad za tym należy przyjąć, że orzeczenie sądu w danej sprawie ma skutek również wobec osób trzecich, czyli w przypadku, gdy zakazana jest już jedna klauzula jako niezgodna z prawem, a w obrocie gospodarczym w stosunku do konsumentów funkcjonuje zapis o treści analogicznej jak ten w klauzuli zakazanej, celowe jest uznanie, że treść zapisu stosowana wobec konsumentów innych aniżeli ci dotknięci zapisem już zakazanym stanowi o bezprawności takiego działania i równocześnie jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której stanowi art.23a ust.2 w postaci stosowania klauzul umownych wpisanych do rejestru klauzul uznanych za niedozwolone. Nie jest przy tym konieczne by treść badanego postanowienia wzorca umowy była literalnie identyczna jak treść postanowienia wpisanego do rejestru, by mogło korzystać z rozszerzonej prawomocności.

Zatem, dla stwierdzenia stosowania praktyki, polegającej na bezprawnym naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień umowy uznanych za niedozwolone, konieczne jest wykazanie, że stosowane przez przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umownego są tożsame z wpisem do rejestru postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolony dokonany przez Prezesa UOKiK na mocy stosownego orzeczenia Sądu Okręgowego w Warszawie XVII Wydział Ochrony Konkurencji i Konsumentów .

Zakwestionowane w niniejszym postępowaniu zapisy zawarte są we wzorze umownym - „Regulaminie Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych i Dostępu do Internetu” , który bezspornie stosowany jest powszechnie przez przedsiębiorcę w obrocie gospodarczym, w tym w obrocie z konsumentami.

1. Prezes zakwestionował zapis pkt. 2.6 Regulaminu: *„Abonent zawiera umowę osobiście lub przez pełnomocnika, przy czym pełnomocnictwo winno być udzielone pod rygorem nieważności na piśmie, podpis mocodawcy może uwierzytelniać m.in. upoważniony pracownik Dostawy usług”*.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej SOKiK) zakwestionował stosowanie w obrocie z konsumentami postanowienia o analogicznej treści. Należy wskazać na wyrok SOKiK z dnia 8 czerwca 2006r. sygnatura akt XVII AmC 125/05 zapis o treści: *„Umowa jest zawierana przez (...) Abonenta osobiście lub działającego w jego imieniu i na jego rzecz przedstawiciela lub pomocnika. Osoba umocowana obowiązana jest potwierdzić swoją tożsamość wobec operatora oraz przedstawić dokument potwierdzający umocowanie. Pełnomocnictwo powinno być udzielone w formie pisemnej pod rygorem nieważności, przy czym upoważniony pracownik operatora, notariusz, a poza granicami kraju polska placówka dyplomatyczna poświadczą własnoręcznie”*

podpisu Mocodawcy.” Został on zakazany do stosowania w obrocie z konsumentami i wpisany do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone z dniem 16 sierpnia 2006r. pod nr 820.

W ocenie Prezesa zakwestionowany zapis umowy, jakkolwiek nie jednoznaczny, jest w swej treści tożsamy z postanowieniami wpisanymi do Rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone, a to z racji tego, że mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru.

2. Prezes Urzędu zakwestionował również stosownie przez przedsiębiorcę pkt. 8.1 Regulaminu: *„Brak rachunku lub innego dokumentu nie zwalnia Abonenta z obowiązku wnoszenia opłaty abonenckiej w terminie przewidzianym w Umowie”.*

Wyrokiem O Konkurencji i Konsumentów z dnia 8 czerwca 2006r. sygn. akt. XVII AmC 125/05 zapis o treści : *„Brak rachunku nie zwalnia Abonenta z obowiązku uiszczenia opłat w terminie do końca okresu rozliczeniowego, za który nie otrzymał rachunku.”* Został zakazany do stosowania w obrocie z konsumentami i wpisany do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone z dniem 16 sierpnia 2006r. pod nr 821.

W ocenie Prezesa zapis zakwestionowany w niniejszym postępowaniu mieści się w hipotezie wpisanego do Rejestru postanowień uznanych za niedozwolone.

Wykazano zatem, że działanie przedsiębiorcy nosi znamiona bezprawności.

Przesłanka naruszenia zbiorowych interesów konsumentów jest spełniona, gdy działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów jako zbiorowości. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni interesy ogółu konsumentów, czyli nieograniczonej liczby podmiotów, których nie da się zidentyfikować. Interes konsumentów jest zjawiskiem o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym.

W opinii Prezesa Urzędu zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje w sposób jednoznaczny, że działania przedsiębiorcy wyczerpują przesłanki praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określone w art.23a ust.2 ustawy poprzez zamieszczenie w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorcu Regulaminu Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych i Dostępu do Internetu postanowień wzorca umownego, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Oferta przedsiębiorcy skierowana jest do z góry nieokreślonej liczby konsumentów, poprzez skierowanie do niech oferty usługowej w postaci świadczenia usług telekomunikacyjnych. W tym celu przedsiębiorca posługuje się przez siebie przygotowanym wzorem Regulaminu Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych i Dostępu do Internetu , który wiąże strony – przedsiębiorcę oraz konsumenta, poprzez zawarcie umowy abonenckiej na piśmie, na podstawie której Dostawca Usług zapewni Abonentowi odpłatne świadczenie usługi. Regulamin określa wzajemne prawa i obowiązki stron w trakcie świadczenia usługi telekomunikacyjnej. Z oferty tej skorzystali już konsumenci decydujący się m.in. na odbiór telewizji kablowej, ale z usług tych w każdej chwili mogą skorzystać także inni konsumenci. W związku z tym krąg osób, który został już dotknięty stosowaną praktyką i który taką praktyką może zostać dotknięty jest nieograniczony, nie możliwy z góry do określenia ani zidentyfikowania, a tym samym spełnia warunki zbiorowego interesu konsumentów. Wszystkie kwestionowane zapisy dotyczą w istocie interesów ekonomicznych stron a przy skrajnie niekorzystnym dla abonentów

ich zastosowaniu mogą narazić ich na nieuzasadnione straty. Zagrożenie interesów ekonomicznych podmiotów indywidualnych przekłada się w okolicznościach sprawy na zagrożenie szerokiego kręgu wszystkich potencjalnych uczestników popytowej strony rynku, również tych, którzy w przyszłości będą chcieli korzystać z usług tego przedsiębiorcy. Tym samym działania przedsiębiorcy naruszają bezpieczeństwo ekonomiczne konsumentów, czyli godzą w wartości najsilniej chronione przez ustawodawstwo konsumenckie.

Zatem, spełniona została w okolicznościach sprawy przesłanka naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

Dokonana analiza treści zapisów Regulaminu stosowanego przez przedsiębiorcę z postanowieniami wpisanymi do rejestru o którym mowa w art.479⁴⁵ KPC pozwala stwierdzić, że spełnione zostały wszystkie przesłanki warunkujące uznanie działań przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art.23a ust.1 i 2 ustawy, tj. działanie bezprawne, które polega na stosowaniu w obrocie z konsumentami zapisów, które zostały uznane przez SOKiK za postanowienia wzorca umowy uznane za niedozwolone i wpisane do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ KPC.

W przypadku, gdy dochodzi do naruszenia art.23a ust.1 lub 2 ustawy o ochronie (...) organ antymonopolowy na mocy art.23c ust.1 ustawy uznaje określoną praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazuje zaniechania jej stosowania. W sytuacji, gdy przedsiębiorca zaniechał stosowania określonej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, na podstawie art.23e ust.2 ustawy o ochronie (...) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

Wobec zaniechania przez R.W. stosowania w obrocie z konsumentami z dniem 17.01.2007r. zakwestionowanych klauzul i zastąpienia ich zapisami o treści zgodnej z prawem orzeka się jak w sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie (...), w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. od decyzji Prezesa przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie XVII Wydział Ochrony Konkurencji i Konsumentów – w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w L.